

מסכת נידה

The following book includes:

- Tanach with Ta'amei Hamikra
 - License: Public Domain
 - Source: <http://www.tanach.us/Tanach.xml>
- The Metsudah Five Megillot, Lakewood, N.J., 2001
 - License: CC-BY
 - Source: http://primo.nli.org.il/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?vid=NLI&docId=NNL_ALEPH002162036
- Mishnah, ed. Romm, Vilna 1913
 - License: Public Domain
 - Source: http://primo.nli.org.il/primo_library/libweb/action/dlDisplay.do?vid=NLI&docId=NNL_ALEPH001741739
- On Your Way
 - License: CC-BY
 - Source: <http://mobile.tora.ws/>
- The Mishna with Obadiah Bartenura by Rabbi Shraga Silverstein
 - License: CC-BY
 - Source: <http://www.sefaria.org/shraga-silverstein>
- Senlake edition 2019 based on Ben Yehoyada, Jerusalem, 1897
 - License: CC0
 - Source: http://beta.nli.org.il/he/books/NNL_ALEPH001933802/NLI1

It was retrieved from Sefaria on January 22, 2023 (כ"ט בטבת ה'תשפ"ג). It was typeset and formatted by Ktavi.

תוכן העניינים

אסתר

דָּבָר מַלְכוּת. גִּזְרֵת מַלְכוּת שֶׁל נִקְמָה שְׂצוּיָה לַהֲרָגָה:

כַּדְבָר מְמוּיָּן: וַיִּשְׁלַח סִפְרִים אֶל-כָּל-מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
אֶל-מְדִינָה וּמְדִינָה בְּכַתְבָּה וְאֶל-עַם וְעַם כָּל־שׁוֹנֵן
לְהֵיוֹת כָּל-אִישׁ שֹׁרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כָּל־שׁוֹן עִמּוֹ:
(פ)

פרק ב

לפני חצר בית-הנשים ללכת את-שלוש אסתר ומה-יעשה בה: ובהגיע תר נערה ונערה לבוא אל-המלך אסשנורוש משל להיות לה כדת הנשים שנים עשר חדש כי בן ימלאו ימי מרונתהו ששה חדשים בשמן המלך וששה חדשים בבשמים ובמרונת הנשים: וכן הנערה באה אל-המלך את כל-אשר תאמר יתן לה לבוא עמה מבית הנשים עד-בית המלך: בערב ו היא באה ובבקר היא שבה אל-בית הנשים שני אל-המלך ששגז סרס המלך שמר הפילגשים לא-תבוא עול אל-המלך כי אס-תפז בה המלך ונקראה בשם: ובהגיע תר-אסתר בת-אביחל דד מרדכי אשר לקח-לו לכת לבוא אל-המלך לא בקשה דבר כי אם את-אשר יאמר הגי סרס-המלך שמר הנשים ותהי אסתר נשאת לו בעני פל-ר-איה: ותלקח אסתר אל-המלך אסשנורוש אל-בית מלכותו בחדש העשירי הוא-חדש טבת בשנת-שבע למלכותו: ונאסב המלך את-אסתר מכל-הנשים ותשא-תן וחסד לפניו מכל-הבתולות וישם בטר-מלכות בראשה וימליכה תחת ושתי: ויעש המלך משתה גדול לכל-שריו ונעבדיו את משתה אסתר והנחה למדינות עשה ויתן משאת ביד המלך: ובהקבץ בתולות שגית ומרדכי ישב בשער-המלך: אין אסתר מגדת מולדתה ואת-עמה כאשר עליה מרדכי ואת-מאמר

אחר הדברים האלה כשד חמת המלך אסשנורוש זכר את-נשתי ואת אשר-עשתה ואת אשר-נגזר עליה: ויאמרו נערי-המלך משרתיו ובקשו למלך נערות בתולות טובות מראה: ויפקד המלך פקידים בכל-מדינות מלכותו ויקבצו את-פל-נערה-בתולה טובת מראה אל-שושן הבירה אל-בית הנשים אל-הגא סרס המלך שמר הנשים ונתן מרונתהו: והנערה אשר מיטב בעני המלך תמלך תחת ושתי וייטב הדבר בעני המלך ויעש בן: (ס) איש יהודי הנה בשושן הבירה וישמו מרדכי בן יאיר בן-שמעי בן-קניש איש ימני: אשר הגלה מירושלים עם-הגלה אשר הגלה עם ונגנה מלך-היהודה אשר הגלה נבוכדנאצר מלך בבל: ויהי אמן את-הדסה היא אסתר בת-דלו כי אין לה אב ואם והנערה יפת-תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לכת: ויהי בהשמע דבר-המלך ודלו ובהקבץ נערות רבות אל-שושן הבירה אל-הגא סרס ותלקח אסתר אל-בית המלך אל-הגא סרס שמר הנשים: ומיטב הנערה בעניו וששאת חסד לפניו ובהל את-מרונתה ואת-מנוחה לתת לה ואת שבע הנערות הראיות למתלה מבית המלך וישגה ואת-נערותיה לטוב בית הנשים: לא-הגידה אסתר את-עמה ואת-מולדתה כי מרדכי צנה עליה אשר לא-תגיד: ובכל-יום ויום מרדכי מתהלך

זכר את נשתי. את יפיה ונעצב:

ויפקד המלך פקידים. לפי שכל פקיד ופקיד ידועות לו נשים היפות שבמדינתו: איש יהודי. על שגלה עם גלות יהודה. כל אותן שגלו עם מלכי יהודה היו קרויים "יהודים" בין הגוים, ואפילו משבט אחר הם:

לו לכת. רבותינו פרשו "לכות", לאשה:

ובהל את מרונתה. זריז וממהר בשלה, משל פלו:

אשר לא תגיד. כדי שיאמרו שהיא ממשפחה בזויה וישלחה, שאם ידעו שהיא ממשפחת שאול המלך היו מחזיקים בה:

ומה יעשה בה. זה אחד משני צדיקים שנתן להם רמז ישועה: דוד ומרדכי. דוד, שנאמר "גם את הארי גם את הדוב הבה עבדך". אמר: "לא בא לידי דבר זה אלא לסמך עליו להלחם עם זה". וכן מרדכי אמר: "לא ארע לצדקת זו שתלקח למשכב נכרי אלא שצתידה לקום להושיע לישראל". לפיכך, הנה מסודר לדעת מה יהא בסופה:

תר. זמן:

כל אשר תאמר. כל שחוק ומיני זמר:

אל בית הנשים שני. השני:

בחדש העשירי. עת צנה שהגוף נהנה מן הגוף. זמן הקדוש ברוך הוא אותו עת צנה כדי לחבקה עליו:

מכל הנשים. הבעולות, שאף נשים הבעולות קבץ:

והנחה למדינות עשה. לכבוד הניח להם מן המס שעליהם:

מִרְדְּכִי אֶסְתֵּר עֲשֶׂה כְּאֲשֶׁר הִיטָה בְּאַמְנָה אִתּוֹ:
 (ו) בַּיָּמִים הֵם וּמִרְדְּכִי יָשָׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ
 קֶצֶף בְּגָלוֹ וְהָרֹשׁ שְׁנִי־סָרִיסִי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמָרֵי הַסֹּף
 וַיִּבְקֹשׁ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֶחָשְׁוֶרֶשׁ: וַיִּזְדַּע הַדָּבָר
 לְמִרְדְּכִי וַיִּגַּד לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ
 בָּשָׂם מִרְדְּכִי: וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם
 עַל־עֵץ וַיָּכַחֵב בְּסֶפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ז)

אין אסתר מגדת מולדתה. לפי שמרדכי יושב בשער המלך, המזרזה והמרמזה על כך:
 לִשְׁלֹחַ יָד. להשקותו סם המות:
 וַיִּזְדַּע הַדָּבָר לְמִרְדְּכִי. שהיו מספרים דבריהם לפניו בלשון טורסי, ואין יודעים שהיה מרדכי מכיר בשבטים
 לשונות שהיה מיושבי לשפת הגזית:
 וַיָּכַחֵב בְּסֶפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים. הטובה שעשה מרדכי למלך:

פרק ג

עם נָעַם מְדִינָה וּמְדִינָה פִּכְתָּבָה וְעַם נָעַם כְּלוּשָׁנָה
בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁנָוֶשׁ נִכְתָּב וְנִחְתָּם בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ:
וְנִשְׁלֹחַ סְפָרִים בְּיַד הַרְצִיִּים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ
לְהַשְׁמִיד לְהָרַג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים מִזֶּעַר
וְעַד־זָקֵן מִן וְנָשִׁים בָּתוּם אֶחָד בְּשׁוֹלוּשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז:
פְּתֻשָׁנָה הַכֹּתֵב לְהַגִּתָּהּ דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי
לְכָל־הָעַמִּים לְהִזוֹת עַתִּידִים לְיוֹם הַגָּה: הַרְצִיִּים
יֵצְאוּ דְחוּפִים בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְהִגִּתָּ נִתְּנָה בְּשׁוֹשׁוֹן
הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁכּוּ לִשְׁתוֹת וְהַעִיר שׁוֹשׁוֹן
(פ) נְבוֹכָדָה:

אֲחֵר | הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדְלָה הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁנָוֶשׁ
אֶת־הֶמֶן בְּנֵי־הַמֶּלֶכֶת הָאֲגָנִי וְנִשְׁאָהוּ וְלִשְׁם
אֶת־פֶּסְאָו מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אָתוּ: וְכָל־עַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בָּשָׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים
לְהֶמֶן בִּיָּגוֹן צִוְּהוּ־לּוֹ הַמֶּלֶךְ וּמְרָדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא
יִשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בָּשָׁעַר
הַמֶּלֶךְ לְמֶרְדֵּכִי מְדוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת
הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי בִּאֲמָרם [בְּאֲמָרָם] אֵלָיו יוֹם יוֹם וְלֹא
שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּדוּ לְהֶמֶן לְרֹאוֹת הַנֶּעֱמָדוּ דְבָרֵי
מְרָדְכִי בִּי־הַגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי: וַיֵּרָא
הֶמֶן בִּיָּצִין מְרָדְכִי כְרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ וַיִּשְׁמָלָה
הֶמֶן חֲמָה: וַיָּבֹז בְּעֵינָיו לִשְׁלַח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ
בִּי־הַגִּידוּ לּוֹ אֶת־עַם מְרָדְכִי וַיִּבְקֹשׁ הֶמֶן לְהַשְׁמִיד
אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אֲחֻשְׁנָוֶשׁ עִם
מְרָדְכִי: בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ נִסָּן בִּשְׁנַת
שְׁתֵּים עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אֲחֻשְׁנָוֶשׁ הַפִּיל פּוּר הוּא
הַגּוֹזֵל לִפְנֵי הֶמֶן מִיּוֹם | לְיוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ
שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר: (ו) וַיֹּאמֶר הֶמֶן
לְמֶלֶךְ אֲחֻשְׁנָוֶשׁ יִשְׁנֹן עִם־אֶחָד מִפָּנָה וּמִפְּרֹד
בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מְלָכוֹתָהּ וְנִתְּנִים שְׁנוֹת
מִכָּל־עַם וְאֶת־דָּתִי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים וְלִמְלֶכֶךְ
אִי־שִׁנְיָה לְהִנְיָחָם: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתֹּב
לְאַבְדָּם וְנִשְׁתַּחֲוֶה אֲלֵיהֶם כְּכַר־פֶּסֶף אֲשֶׁקוֹל עַל־יְדֵי
עַשִׂי הַמֶּלָּאכָה לְהַבִּיא אֶל־גִּגְנִי הַמֶּלֶךְ: וַיִּסֶּר הַמֶּלֶךְ
אֶת־טַבְעָתוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהֶמֶן בְּנֵי־הַמֶּלֶכֶת
הָאֲגָנִי צִוְּהַר הַיְּהוּדִים: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֶמֶן הַכֹּסֶף
נִתָּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ: וַיִּקְרָא
סִפְרֵי הַמֶּלֶךְ בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשׁוֹלוּשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ
וַיִּכְתֹּב בְּכָל־אֲשֶׁר־צִוְּהָה הֶמֶן אֶל אֲחֻשְׁנָוֶשׁ־הַמֶּלֶךְ
וְאֶל־הַפָּאֹת אֲשֶׁר | עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי

אֲחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. שְׁנִבְרָאָה רְפוּאָה זוֹ לְהִיּוֹת לְהַשְׁעָה לְיִשְׂרָאֵל:
כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים. שְׁעָשָׂה עֲצָמוֹ אֵלֹהִים, לְפִיכָהּ, וּמְרָדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה:
הַנֶּעֱמָדוּ דְבָרֵי מְרָדְכִי. הָאֹמֶר שָׁלָא יִשְׁתַּחֲוֶה עוֹלָמִית, כִּי הוּא יְהוּדִי, וְהוֹדָה עַל עֲבֹדַת אֱלִילִים:
הַפִּיל פּוּר. הַפִּיל מִי שֶׁהַפִּיל, וְלֹא פִירַשׁ מִי. וּמִקְרָא קָצֵר הוּא:
וְאֵת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ. לְתַת מִס לְעֲבֹדַת הַמֶּלֶךְ:
יִכְתֹּב לְאַבְדָּם. יִכְתֹּב סְפָרִים לְשַׁלֵּחַ לְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְאַבְדָּם:
וַיִּסֶּר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבְעָתוֹ. הוּא מִתָּן כָּל דָּבָר גָּדוֹל שִׁישְׁאָלוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ, לְהִיּוֹת מִי שֶׁהַטַּבְעָה בְּיָדוֹ שְׁלִיט בְּכָל דָּבָר
הַמֶּלֶךְ:
וְנִשְׁלֹחַ סְפָרִים. וַיְהִי נִשְׁלָחִים אִישׁטֶרֶא טֶרֶמִי"ש בְּלַע"ז. וְהוּא מִגְּזֵרֶת "אִם נִלְחָם נִלְחָם" נִלְחָם, "הַנִּגְלָה
נִגְלִיתִי" נִגְלָה, "נִדְמָה נִדְמִיתִי": נִדְמָה:
פְּתֻשָׁנָה. לְשׁוֹן אֲרָמִי פְתֻשָׁן סוּר הַכֹּתֵב דְּרִישׁמֶאנ"ט בְּלַע"ז:
וְהִגִּתָּ נִתְּנָה בְּשׁוֹשׁוֹן. מְקוֹם שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ שָׁם נִתָּן חֶזֶק בּוֹ בַּיּוֹם, לְהִיּוֹת עֲתִידִים לְיוֹם י"ג לְחֹדֶשׁ אֲדָר. לְכָה,

פרק ד

ונאת ובית-אביה תאבדו ומי יודע אם-לעת
כזאת הגעת למלכות: ותאמר אסתר להשיב
אל-מרדכי: לך כנוס את-פלי-היהודים הנמצאים
בשושן וצומו עלי ואל-תאכלו ואל-תשתו שלשת
ימים לילה ויום גם-אני ונערתי אצום כן ובכו
אבוא אל-המלך אשר לא-כדת וכאשר אבדתי
אבדתי: ויגבר מרדכי ויעש ככל אשר-צוהה
עליו אסתר: (ו)

ומרדכי ידע את-פלי-אשר נעשה ויקרע מרדכי
את-בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר
ויועק ויעקה גדלה ומרה: ויבוא עד לפני
שער-המלך כי אין לבוא אל-שער המלך בלבוש
שק: ובכל-מדינה ומדינה מקום אשר דבר-המלך
ודתו מליע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד
שק ואפר יצע לרבים: ותבואנה נערות
אסתר וסריסיה ויגידו לה ותתחלת המלכה מאד
ותשלח בגאים להקיש את-מרדכי ולהסיר שקו
מעליו ולא קבל: ותקרא אסתר להמך מסריסי
המלך אשר העמיד לפניה ותצוהו על-מרדכי
לדעת מה-הוא ועל-מה-הוא: ויצא המך אל-מרדכי
אל-רחוב העיר אשר לפני שער-המלך: ויגדלו
מרדכי את פלי-אשר קרהו ואת פרשת הפסח
אשר אמר המן לשקול על-גג המלך ביהודיים
[בִּיהוּדִים] לאדם: ואת-פתשגן כתב-הדת
אשר-נמנו בשושן להשמידם גמולו להראות
את-אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא
אל-המלך להתחנן-לו ולבקש מלפניו על-עמה:
ויבוא המך ויגד לאסתר את דברי מרדכי: ותאמר
אסתר להמך ותצוהו אל-מרדכי: פלי-עבדי המלך
ועם-מדינות המלך יודעים אשר פלי-איש ואשה
אשר יבוא אל-המלך אלי-הקצר הפנימית אשר
לא-ישרא אמת דתו להמית לכד מאשר יושיט-לו
המלך את-שרביט הנהב ותיה נאני לא נקראתי
לבוא אל-המלך זה שלושנים ויום: ויגידו למרדכי
את דברי אסתר: (ז) ויאמר מרדכי להשיב
אל-אסתר אל-תדמי בנפשך להמלט בית-המלך
מפלי-היהודים: כי אם-התקדש תחרישי בעת
הזאת גנוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר

ומרדכי ידע. בעל התלום אמר לו שהסכימו העליונים על כך לפי שהשתחויו לאלים בימי נבוכדנצר ושננהו
מסעות וחסנושו:

כי אין לבוא. אין דרך ארץ לבוא אל שער המלך בלבוש שק:
דבר המלך ודתו. כשהשליחים נושאי הספרים עוברים שם נתנה הדת בעיר:
פרשת הפסח. פרוש הפסח:

אל תדמי בנפשך. אל תחשבי, כמו "היה כאשר דמיתי". "אל תדמי בנפשך": "אל תהי סבורה להמלט ביום
ההרהר בבית המלך, שאין את רוצה לסכן את עצמך עכשיו על הספק לבא אל המלך שלא ברשות":
ומי יודע אם לעת הזאת הגעת למלכות. ומי יודע אם יחפץ בך המלך לשונה הבאה שהוא זמן ההרהר:
אשר לא כדת. שאין דת לפניו אשר לא יקרא. ומדרש אגדה: "אשר לא כדת" שעד עתה באנס ועכשיו
ברצון:

ויגבר מרדכי. על דת, להתענות ביום טוב ראשון של פסח, שהתענה י"ד בניסן וט"ו וט"ז, שהרי ביום י"ג
נקתבו הספרים:

וַיְהִי | בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבָּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֵד
בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ
יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פְּתַח
הַבַּיִת: וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
עָמְדָה בַּחֲצַר נִשְׁאַה חֹן בַּעֲיָנָיו וַיִּשָּׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר
אֶת־שַׂרְבִּיט הַזֶּהָב אַשֶּׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע
בְּרֹאשׁ הַשַּׂרְבִּיט: (ס) וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה־בִּקְשָׁתְךָ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת
וַיִּגְּתוּ לָךְ: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב
יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן הַיּוֹם אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי
לִי: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִהֵרָא אֶת־הַמֶּן לַעֲשׂוֹת
אֶת־דָּבָר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה
אֲשֶׁר־עָשָׂתָה אֶסְתֵּר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר
בַּמִּשְׁתָּה הַזֶּה מַה־שָּׂאֲלָתְךָ וַיִּגְּתוּ לָךְ וּמַה־בִּקְשָׁתְךָ
עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וַתַּעַשׂ: וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר
שְׂאֲלָתִי וּבִקְשָׁתִי: אִם־מִצְאֵתִי טֹן בַּעֲיָי הַמֶּלֶךְ
וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לַתֵּת אֶת־שְׂאֲלָתִי וְלַעֲשׂוֹת
אֶת־בִּקְשָׁתִי יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אַשֶּׁר
אֶעֱשֶׂה לָּהֶם וַיִּתֵּן אֶעֱשֶׂה כַּדָּבָר הַמֶּלֶךְ: וַיֵּצֵא הַמֶּן
בַּיּוֹם הַהוּא שְׁמֹן וְטוֹב לֵב וּכְרֹאוֹת הַמֶּן אֶת־מֶרְדֳּכַי
בִּשְׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־נָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הַמֶּן
עַל־מֶרְדֳּכַי סָמָה: וַיִּתְאַפַּק הַמֶּן וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ
וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת־אֶהֱבִי וְאֶת־יָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ: וַיִּסְפֹּר
לָהֶם הַמֶּן אֶת־כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּגָדָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּן אֵף לֹא־הִבִּיאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי
וְגַם־לְמִתָּר אֲנִי קְרוֹאָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ: וְכָל־זֶה אֵינְנִי
שׁוֹהָ לִי בְּכֹל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־מֶרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי
יֹשֵׁב בִּשְׁעַר הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר לוֹ יָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ
וְכָל־אֶהֱבָיו וְעֲשִׂיָּעֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבִבְקֹר |
אָמַר לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת־מֶרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא־עִם־הַמֶּלֶךְ
אֶל הַמִּשְׁתָּה שְׁמֹן וַיִּטֵּב הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ

יבוא המלך והמן. רבותינו אמרו טעמים הרבה בדבר: מה ראתה אסתר שזמנה את המן כדי לקנאו במלך ובשרים, שהמלך יחשב שהוא חושק אליה ויהרגנו, ועוד טעמים רבים: ומחר אעשה כדבר המלך. מה שבפשות ממני כל הימים, לגלות לך את עמי ואת מולדתי: ויתאפק. נתחזק לעמד על כפסו, כי הנה ירא להקדם בלא רשות. ויתאפק אישטנט"ר בלע"ו: איננו שנה לי. איני חש לכל הכבוד אשר לי:

פרק ו

בְּלִילָה הָיָה נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא
 אֶת־סֵפֶר הַזִּכְרֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הֶגִיד מֶרְדֵּכַי
 עַל־בִּגְתָּנָא וְתָרַשׁ שְׁנֵי סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמָרֵי הַסֵּף
 אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁנְרוֹשׁ: וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ מִה־נַּעֲשֶׂה יִקָּר וַיְגִדוּלָהּ לְמֶרְדֵּכַי עַל־גֵּה
 וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו לֹא־נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דְּבָר:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצֵר וְהֵמָּן בָּא לְחַצֵּר בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 הַחַיְצוּנָה לֵאמֹר לְמַלְךְ לְתוֹלוֹת אֶת־מֶרְדֵּכַי עַל־הַעַץ
 אֲשֶׁר־הִכּוּ לוֹ: וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִגָּה הֵמָּן
 עִמָּד בְּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יְבוֹא: וַיְבוֹא הֵמָּן וַיֹּאמֶר
 לוֹ הַמֶּלֶךְ מִה־לַּעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ
 בִּיקְרוֹ וַיֹּאמֶר הֵמָּן בְּלִבּוֹ לֵמֹי יַחֲפִץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת
 יִקָּר יוֹתֵר מִמֶּנִּי: וַיֹּאמֶר הֵמָּן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר
 הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ: וַיִּבְיֹא לְבוֹשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר
 לְבִשְׁבוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר
 נָתַן בְּתֵר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: וַנִּתּוֹן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס
 עַל־יַד־אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתָמִים וְהַלְבִּישׁוּ
 אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ וְהַרְפִּיבֵהוּ
 עַל־הַסּוּס בְּרָחוּב הָעֵיר וְקִרְאוּ לִפְנָיו פֶּכֶה יַעֲשֶׂה
 לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
 לְהֵמָּן מָה־רָחַק אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס בְּאֲשֶׁר
 דִּבַּרְתָּ וַעֲשֶׂה־כֹּל לְמֶרְדֵּכַי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
 הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּפְּל דְּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּקַּח
 הֵמָּן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיִּלְבַּשׁ אֶת־מֶרְדֵּכַי
 וַיַּרְפִּיבֵהוּ בְּרָחוּב הָעֵיר וַיִּקְרָא לִפְנָיו פֶּכֶה יַעֲשֶׂה
 לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ: וַיָּשָׁב מֶרְדֵּכַי
 אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהֵמָּן נִדְתָּף אֶל־בֵּיתוֹ אֲבֵל וְחִפּוּי
 רֹאשׁ: וַיִּסְפֹּר הֵמָּן לְזָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֶהֱבָיו אֵת
 כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ אִם
 מִתְרַע הַיְּהוּדִים מֶרְדֵּכַי אֲשֶׁר הַחַלּוֹת לִנְפֹל לִפְנָיו
 לֹא־תוּכַל לוֹ כִּי־נִפּוֹל תִּפּוֹל לִפְנָיו: עוֹדֵם מִדְּבָרִים
 עִמּוֹ וְסְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהַלּוּ לְהִבִּיא אֶת־הֵמָּן
 אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ. גַּם הִנֵּה. וַיֵּשׁ אֹמְרִים שָׁם אֵת לְבוֹשׁ עַל שְׂזַמְנָה אֶסְתֵּר אֵת הֵמָּן שְׂמָא נִתְּנָה עֵינֶיהָ בּוֹ וַיַּהֲרֹגֶהּ:
 וַנִּתּוֹן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ. וְאֵת הַפְּתֵר לֹא הִזְפִּיר, שְׂרָאָה עֵינָיו שֶׁל מֶלֶךְ רָעָה עַל שְׂאֵמֶר שִׁיתָנוּ הַפְּתֵר
 בְּרֹאשׁ אָדָם:

וַיָּשָׁב מֶרְדֵּכַי. לִשְׁקוֹן וּלְתַעֲנִיתוֹ:

אֲשֶׁר הַחַלּוֹת לִנְפֹל וּגו'. אָמָה: זֶה נִמְשָׁלוֹ לְכּוֹכְבִּים וּלְעֶפֶר. כָּשֶׁהֶם יוֹרְדִים יוֹרְדִים עַד לְעֶפֶר, וְכָשֶׁהֶם
 עוֹלִים עוֹלִים עַד לְרָקִיעַ וְעַד הַכּוֹכְבִּים:

פרק ז

וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה
 הַיּוֹם מִה־שָּׂאֵלְתָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּתְתַמְּנִי לָךְ
 וּמִה־בִקְשָׁתְךָ עַד־חֻצֵּי הַמַּלְכוּת וּתַעֲשִׂי: וַלֵּעַן אֶסְתֵּר
 הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אִם־מִצְאֵתִי חַן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ
 וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּתְּנֵנִי־לִי נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי
 בְּבִקְשָׁתִּי: כִּי נִמְכְּרָנוּ אֲנִי וְעַמִּי לַהֲשָׁמִיד לְהָרוֹג
 וּלְאַבֵּד וְאֵלֹהֵינוּ לַעֲבֹדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכְּרָנוּ הַחַיִּי־שֵׁנִי
 כִּי אֵין הַצָּר שְׁנוֹה בְּגִזְק הַמֶּלֶךְ: (ס) וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְוֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא
 זֶה וְאֵי־נָהּ הוּא אֲשֶׁר־מָלְאוּ לְבֹו לַעֲשׂוֹת כֵּן:
 וַתֹּאמֶר־אֶסְתֵּר אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הֵמָּן הִרְעֵה הַנָּה וְהָמָן
 נִבְעֵת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ
 מִמִּשְׁתֵּה הַיּוֹם אֶל־גִּגֶּת הַבַּיִת וְהָמָן עָמַד לִבְקֹשׁ
 עַל־נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי־כִלְתָּהּ אֵלָיו
 הִרְעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּגֶּת הַבַּיִת
 אֶל־בֵּית הַמֶּשְׁכָּה הַיּוֹם וְהָמָן נָפַל עַל־הַמִּטָּה אֲשֶׁר
 אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הִגַּם לִכְבוֹשׁ אֶת־הַמַּלְכָּה
 עַמִּי בְּבֵית הַדָּבָר וְצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְגִי הָמָן חֲפוּ:
 (ס) וַיֹּאמֶר חֲבֹנֶה אֶחָד מִן־הַסָּרִיסִים לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה־הָעֵץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הָמָן לְמַרְדָּלִי אֲשֶׁר
 דָּבַר־טוֹב עַל־הַמֶּלֶךְ עָמַד בְּבֵית הָמָן גָּבַהּ חֲמִשִּׁים
 אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהֹו עָלָיו: וַיִּתְּלוּ אֶת־הָמָן
 עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הָכִין לְמַרְדָּכָי וְחַמֵּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה:
 (פ)

תַּנְתָּן לִי נִפְשִׁי. שְׁלֹא אֶהְרֵג בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בְּאַדְרָשׁ שְׁגִזְרַת גִּזְרַת הָרָגָה עַל עַמִּי וּמוֹלֶדְתִּי:
 כִּי אֵין הַצָּר שְׁנוֹה בְּגִזְק הַמֶּלֶךְ. אֵיכָנּוּ חוֹשֵׁשׁ בְּגִזְק הַמֶּלֶךְ שְׂאֵלוֹ רְדֹף אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, הִנֵּה לוֹ לֹא־מָר: מָר אוֹתָם
 לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְכַבֵּל הַמָּמֹן אוֹ הַחַיָּה אוֹתָם לִהְיוֹת לָךְ לַעֲבָדִים הֵם וְנֹרָעִים:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְוֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה. כָּל מָקוֹם שְׁנֵאָמַר: "וַיֹּאמֶר, וַיֹּאמֶר" שְׁנֵי פְעָמִים, אֵינֹו אֶלָּא
 לְמַדְרָשׁ, וּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל זֶה: בַּתְּחִלָּה הִנֵּה מְדַבֵּר עִמָּה עַל יְדֵי שְׁלִית. עַכְשִׁיו שֶׁיָּדַע שֶׁמִּשְׁפָּחַת מְלָכִים הִיא, דָּבַר
 עִמָּה הוּא בְּעֶצְמוֹ:

כִּי כָלְתָהּ. נִגְמְרָה הִרְעָה וְהַשְׁנָאָה וְהַנְקָמָה:

וְהָמָן נָפַל. הַמֶּלֶךְ דָּחֲפוֹ:

גַּם הִנֵּה הָעֵץ. "גַּם" רָצָה אֶסְתֵּר עָשָׂה שֶׁהָכִין הָעֵץ לְתִלּוֹת אוֹהֲבֵוֹ שֶׁל מֶלֶךְ שֶׁהָצִיל הַמֶּלֶךְ מִסָּמִת:

פרק ח

וּכְתָב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁנְרוֹשׁ וַיַּחֲתֵּם בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ
וַיִּשְׁלַח סִפְרִים בְּיַד הַרְצִים בְּסוּסִים רַכְבִּי הַרְכָּשׁ
הָאֲחֻשְׁתָּרָנִים בְּגֵי הַרְמָקִים: אֲשֶׁר נָמֹן הַמֶּלֶךְ
לַיהוּדִים וְאֲשֶׁר בְּכַל-עִיר-נְעִיר לְהַשְׁתַּלּוֹץ וְלַעֲמֹד
עַל-נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת-כָּל-חַיִּי
עִם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֲתָם טָף וְנָשִׁים וַיִּשְׁלָם
לָבֹז: בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁנְרוֹשׁ
בְּשִׁלּוּשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנֵים-עָשָׂר הוּא-חֹדֶשׁ אֲדָר:
פְּתֻשְׁנֹן הַמֶּלֶךְ לְהַגָּתוֹ דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי
לְכָל-הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת הַיהוּדִים [הַיְּהוּדִים] עֲתוּדִים
[עֲתִידִים] לְיוֹם הַזֶּה לְהַנָּקֵם מֵאֲבִיהֶם: הַרְצִים
רַכְבִּי הַרְכָּשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרָנִים יֵצְאוּ מִבְּהֵלִים וּדְחוּפִים
בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְהַגָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה: (פ)
וּמֶרְצָי יֵצְאוּ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּבִלַּת
וְחֹיר וְעֲטָרָת זָהָב גְּדוּלָּה וּמַקְרִיד בּוּץ וְאַרְגָּמָן
וְהָעִיר שׁוֹשֶׁן צִהְלָה וְשִׁמְחָה: לַיהוּדִים הַיְּתֵה
אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁן וִיקָר: וּבְכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה
וּבְכָל-עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מֵאִיעַ
שִׁמְחָה וְשִׁשְׁן לַיהוּדִים מִשְׁתָּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים
מֵעַמִּי הָאֶרֶץ מִתְּנַהֲלִים כִּי-נִפְלַס פְּסֹדֵי-הַיְּהוּדִים
עֲלֵיהֶם:

בְּיוֹם הַהוּא נָמֹן הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁנְרוֹשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה
אֶת-בֵּית הַמֶּן צִהְר הַיהוּדִים [הַיְּהוּדִים] וּמֶרְצָי
בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי-הִגִּידָה אֲסֵתֶר מַה הוּא-לָהּ:
וַיִּסֵּר הַמֶּלֶךְ אֶת-טַבְעָתוֹ אֲשֶׁר הָעֵבִיר מִהֶמֶן
וַיִּתְּנָהּ לְמֶרְצָי וַתִּשָּׂם אֲסֵתֶר אֶת-מֶרְצָי עַל-בֵּית
הַמֶּן: (פ) וַתּוֹסֶף אֲסֵתֶר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וַתִּפֹּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתִּבְךְ וַתַּתְּחֶנּוּ-לּוֹ לְהָעֵבִיר
אֶת-דָּרֵעַת הַמֶּן הָאֲנִי וְאֵת מִקְשָׁתוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב
עַל-הַיְּהוּדִים: וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שֵׁרָבֶט
הַזָּהָב וַתִּקַּם אֲסֵתֶר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר
אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם-מִצָּאֵתִי תָן לִפְנֵי וְכֹשֶׁר
הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעִינָיו וְכֹלֵב לְהַשִּׁיב
אֶת-הַסִּפְרִים מִקְשָׁת הַמֶּן בְּיוֹם-הַמֶּלֶתָּה הָאֲנִי
אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינֹת
הַמֶּלֶךְ: כִּי אִיכָּכָה אוֹכַל וְרָאִיתִי בְּרָעָה אֲשֶׁר-יִמָּצֵא
אֶת-עַמִּי וְאִיכָּכָה אוֹכַל וְרָאִיתִי בְּאֶבְדֹן מוֹלֶדֶתִי:
(ס) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁנְרוֹשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה
וּלְמֶרְצָי הַיְּהוּדִי הַזֶּה בֵּית-הַמֶּן נִתְּמִי לְאַסְתֵּר
וְאֵתוֹ תָּלוּ עַל-הָעֵץ עַל אֲשֶׁר-שָׁלַח יְדוֹ בַּיהוּדִים
[בַּיְּהוּדִים]: [וְאֲתָם כָּתְבוּ עַל-הַיְּהוּדִים כְּטוֹב
בְּעִינֶיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲתֵּמוּ בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ
כִּי-כָתַב אֲשֶׁר-נִכְתַּב בְּשֵׁם-הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲתֵּמוּ בְּטַבְעַת
הַמֶּלֶךְ אֵין לְהַשִּׁיב: וַיִּקְרָאוּ סִפְרֵי-הַמֶּלֶךְ
בְּעַת-הַהִיא בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא-חֹדֶשׁ סִינָן
בְּשִׁלּוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכְתַּב בְּכָל-אֲשֶׁר-צִוָּה
מֶרְצָי אֶל-הַיְּהוּדִים וְאֵל הָאֲחֻשְׁתָּרָפָנִים וְהַפְּחוֹת
וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת אֲשֶׁר וּמְהֹד וְעַד-כּוֹשׁ שָׁבַע
וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כַּכְתָּבָה
וְעַם כָּל-שִׁנּוֹ וְאֶל-הַיְּהוּדִים כַּכְתָּבם וְכָל-שִׁנּוֹם:

מֶה הוּא לָהּ. אִיד הוּא קְרוֹב לָהּ:

לְהָעֵבִיר אֶת רֵעַת הַמֶּן. שְׁלֹא תַחֲמִים עֲצָתוֹ הָרָעָה:

הַזֶּה בֵּית הַמֶּן וְגו'. וּמַעֲמָה הַכֹּל רוֹאִים שְׁאֵנִי חֲפִץ בָּכֶם, וְכָל מַה שֶּׁתֹּאמְרוּ יֵאֱמִינוּ הַכֹּל שְׁמֵאֲתִי הוּא. לְפִיכָד,

אֵין צָרִיכִיו אֲתָם לְהַשִּׁיב, אֱלָא "כַּכְתָּבוֹ" סִפְרִים אֲחֵרִים "כְּטוֹב בְּעִינֵיכֶם":

אֵין לְהַשִּׁיב. אֵין נֹאֶה לְהַשִּׁיבוֹ וְלַעֲשׂוֹת כַּכְתָּב הַמֶּלֶךְ בְּזִיוָף:

כַּכְתָּבָה. בְּאוֹתִיּוֹת שְׁלֵמָה:

בְּיַד הַרְצִים. רוֹכְבֵי סוּסִים שְׁצִוָּה לָקֵם לְרֹיץ:

וַיִּשְׁלָם לָבֹז. כְּאֲשֶׁר נִכְתַּב בְּרֵאוּשׁוֹנוֹת וְהֵם בְּבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם, שֶׁהָרָאוּ לְכָל שְׁלֹא נַעֲשֶׂה לְשֵׁם מָמוֹן:

פְּתֻשְׁנֹן. אֲגָרָת מִפְּרֹשׁ:

מִבְּהֵלִים. מִמְּהָרִים אוֹתָם לַעֲשׂוֹת מְהֵרָה, לְפִי שְׁלֹא הָיָה לָהֶם פָּנָא, שֶׁהָיָה לָהֶם לְהַקְדִּים רַצִּים הָרֵאוּשׁוֹנִים
לְהָעֵבִירָם:

וּמַקְרִיד בּוּץ. מַעֲטָה בּוּץ, טְלִית הָעֵשׂוִי לְהַתְעַטֵּף:

מִתְּנַהֲלִים. מִתְּנַהֲלִים:

פרק ט

אֲשֶׁר-בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר
 בַּהֲרָגוֹ בְּשׁוּשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבִבְזָה לֹא
 שָׁלְחוּ אֶת-יָגֶד: וּשְׂאֵר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בַּמְּדִינֹת
 הַמֶּלֶךְ נִקְהְלוּ וַעֲמִיד עַל-נַפְשָׁם וְזֹלֹת מֵאֻיְבֵיהֶם
 וְהָרָג בְּשָׂנְאֵיהֶם חֲמָשָׁה וּשְׁבָעִים אֲלֵף וּבִבְזָה לֹא
 שָׁלְחוּ אֶת-יָגֶד: בְּיוֹם-שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר
 וְזֹלֹת בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה
 וּשְׂמֵחָה: וַהֲיֵהוּדִים [וַהֲיֵהוּדִים] אֲשֶׁר-בְּשׁוּשָׁן
 נִקְהְלוּ בְּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבַּעָה עָשָׂר בּוֹ וְזֹלֹת
 בְּחֲמָשָׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וּשְׂמֵחָה:
 עַל-כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרוּזִים [הַפְּרוּזִים] הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי
 הַפְּרוּזֹת עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר
 שְׂמֵחָה וּמִשְׁתָּה וְנוֹם טוֹב וּמְשָׁלוֹת מְנוֹת אִישׁ
 לַרְעָהוּ: (פ) וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכָי אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֲלֵי-כָל-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינֹת
 הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְשׁ הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים: לְקַיֵּם
 עֲלֵיהֶם לַהֲנוֹת עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
 אֲדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל-שָׁנָה וּשְׂמֵחָה:
 כְּלָמִים אֲשֶׁר-נִחְזוּ בָּהֶם הַיְּהוּדִים מֵאֻיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ
 אֲשֶׁר נִהְפָּד לָהֶם מִיָּגֶד לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבָל לְיוֹם
 טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וּשְׂמֵחָה וּמְשָׁלוֹת
 מְנוֹת אִישׁ לַרְעָהוּ וּמִתְּנוּת לְאֻבִּיּוֹנִים: וַקַּבֵּל
 הַיְּהוּדִים אֵת אֲשֶׁר-הִתְּחִיל לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר-פָּתַח
 מֶרְדֳּכָי אֲלֵיהֶם: כִּי הָמָן בְּרֵיהֶם הָאֵלֶּה צָרָה
 כָּל-הַיְּהוּדִים חָשָׁב עַל-הַיְּהוּדִים לְאַבְדָּם וְהַפִּיל
 פֹּהרָה הָיָה הַגּוֹרֵל לְהָמָן וּלְאַבְדָּם: וּבִבְזָה לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ אָמַר עַם-הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשָׁבְתוֹ הָרָעָה
 אֲשֶׁר-חָשָׁב עַל-הַיְּהוּדִים עַל-רָאוּשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ
 וְאֶת-כָּנָיו עַל-הָעֵץ: עַל-כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה

וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא-חֹדֶשׁ אֲדָר בְּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר
 יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר-הַמֶּלֶךְ וְנִתְּנוּ לַהֲעֲשׂוֹת בְּיוֹם
 אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לְשָׁלוֹת בָּהֶם וְנִקְהָפוּ
 הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַמָּה בְּשָׂנְאֵיהֶם: נִקְהְלוּ
 הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְשׁ
 לִשְׁלֹחַ יָד בְּמִבְקָשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא-עָמַד לִפְנֵיהֶם
 כִּי-נִפְל פָּתָחָם עַל-כָּל-הָעַמִּים: וְכָל-שָׂרֵי הַמְּדִינֹת
 וְהָאֲחַשְׁוֶרְפָּנִים וְהַפָּחוֹת וְעָשִׂי הַמֶּלָּאכָה אֲשֶׁר
 לַמֶּלֶךְ מִנְּשָׂאִים אֶת-הַיְּהוּדִים כִּי-נִפְל פָּתַח-מֶרְדֳּכָי
 עֲלֵיהֶם: כִּי-גָדוֹל מֶרְדֳּכָי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וּשְׂמִעוֹ
 הוֹלֵךְ בְּכָל-הַמְּדִינֹת כִּי-הָאִישׁ מֶרְדֳּכָי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל:
 (פ) וַיָּבֹו הַיְּהוּדִים בְּכָל-אֻיְבֵיהֶם מִפְּתִיחָרָב וְהָרָג
 וְאֲבָהוּ וַיַּעֲשׂוּ בְּשָׂנְאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם: וּבְשׁוּשָׁן הִבִּיחָה
 הָרָגוֹ הַיְּהוּדִים וְאֲבָד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ: וְאֵת
 אֶת-פְּרָשְׁתָּה וְאֵת אֶת-דָּלְפֹן וְאֵת אֶת-סַפְתָּה:
 וְאֵת אֶת-פֹּרְתָה וְאֵת אֶת-אֶדְלָא וְאֵת אֶת-אֶרֶיָּה:
 וְאֵת אֶת-פְּרָמְשָׁתָה וְאֵת אֶת-אֶרֶיסִי וְאֵת אֶת-אֶרֶיָּה
 וְאֵת אֶת-וִיחָתָה: וַיַּעֲשֶׂה בְּנֵי הָמָן בְּרֵיהֶם הָאֵלֶּה
 הַיְּהוּדִים הָרָגוּ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָגֶד: בְּיוֹם
 הַהוּא בָּא מִסְפֵּר הַקְּרוֹבִים בְּשׁוּשָׁן הִבִּיחָה לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ: (ס) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמֶּלְכָּה בְּשׁוּשָׁן
 הִבִּיחָה הָרָגוֹ הַיְּהוּדִים וְאֲבָד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ
 וְאֵת עֲשָׂרַת בְּנֵי-הָמָן בְּשָׂאֵר מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ מָה
 עָשׂוֹ וּמַה-שָּׂאֵלְמֶךָ וַיִּגְמְנוּ לָהּ וּמַה-בִּקְשָׁתָה עוֹד
 וְתַעֲשֶׂה: וְתֹאמַר אֶסְתֵּר אֶם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יָגִתָּ
 גַּם-מִחֹר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן לַעֲשׂוֹת כְּתָת הַיּוֹם
 וְאֵת עֲשָׂרַת בְּנֵי-הָמָן יִתְּלוּ עַל-הָעֵץ: וַיֹּאמֶר
 הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת כֹּן וְתִתְּנוּ דָת בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשָׂרַת
 בְּנֵי-הָמָן תָּלוּ: וַיִּשְׁקֹצִי הַיְּהוּדִים [הַיְּהוּדִים]

וְעָשִׂי הַמֶּלָּאכָה. אוֹתָם שָׁהִיו מְמַנִּים לַעֲשׂוֹת צָרָה בְּהַמֶּלֶךְ:

עֲשָׂרַת בְּנֵי הָמָן. רֹאשִׁית בְּסֹדֶר עוֹלָם אֵלֵינוּ יִשְׁכַּתְּבוּ שְׁטָנָה עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֹפֶר עֲזָרָה
 "וּבְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֶרְשׁ בְּתַחֲלַת מַלְכוּתוֹ כָּתְבוּ שְׁטָנָה עַל יִשְׂרָאֵל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם". וְכֵן הִיא הַשְּׁטָנָה? לְכַשֵּׁל
 הָעוֹלָם מִן הַגּוֹלָה בְּיָמֵינוּ כוּרֵשׁ, שֶׁתַּחֲתִילוּ לְבָנוֹת אֵת הַבֵּית וְהַלְשִׁינוּ עֲלֵיהֶם הַפּוֹתִים וְהַחֲדִילוּם וּכְשֶׁמָּת כוּרֵשׁ
 וְהַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֶרְשׁ וְהַתְּנָשׂא הָמָן, דָּאג שְׁלֹא יַעֲסֻקוּ אוֹתָם שְׁבִירוּשָׁלַיִם בְּבָנֵינוּ וְשָׁלְחוּ בָשָׂם אֲחַשְׁוֶרְשׁ לְשָׂרֵי עָבֵר
 הַנֶּהָר לְכַשֵּׁל:

וְאֵת עֲשָׂרַת בְּנֵי הָמָן יִתְּלוּ עַל הָעֵץ. אוֹתָם שְׁנֵהָרָגוּ:

וְתִתְּנוּ דָת. נְגִיד חֹק מֵאֵת הַמֶּלֶךְ:

הַפְּרוּזִים. שְׂאִינִים יוֹשְׁבִים בְּעָרֵי חוּמָה בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר, וּמִקְפִּין חוּמָה בְּט"ו כְּשׁוּשָׁן. וְהָעָר וְהָצִירִי שִׁיחָה מִימֹת
 הַחֹשֶׁךְ בֶּן נֹון. כֹּךְ דִּרְשׁוּ וְלִמְדוּ רַבּוּתֵינוּ:

וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכָי. הִיא הַמְּגִלָּה הַזֹּאת כְּמוֹת שֶׁהִיא:

כִּי הָמָן בֶּן הַמְּדָתָה. חָשָׁב לְהָמָם וּלְאַבְדָּם:

וּבִבְזָה. אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ לְהַתְּחַנֵּן לוֹ:

פּוֹרִים עַל־שֵׁם הַפֹּר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דְּבָרֵי הָאֲגָרָת
הַזֹּאת וּמִה־רָאוּ עַל־פְּכָה וּמִה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: קִיְמוּ
וּקְבַל [וּקְבָלוּ] הַיְּהוּדִים | עֲלֵיהֶם | וְעַל־זֶרְעָם
וְעַל כָּל־הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לַהֲנוֹת עֲשִׂים
אֶת שְׂגֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה בְּכַתְּבָם וּכְזֻמָּם בְּכָל־שָׁנָה
וּשְׁנָה: וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנִעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר
וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מִדִּינָה וּמִדִּינָה וְעִיר וְעִיר
וַיָּמִי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים
וְזָכְרָם לֹא־יָסוּף מִזֶּרְעָם: (ס) וְתַכְתֵּב אֶסְתֵּר
הַמַּלְכָּה בַת־אֲבִיתָיִל וּמִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תַּקָּה
לְקַיֵּם אֶת אֲגָרַת הַפּוֹרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית: וַיִּשְׁלַח
סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֶל־שָׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה
מִדִּינָה מַלְכוּת אֲחַשְׁוֶרֶשׁ דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת:
לְקַיֵּם אֶת־יָמֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם פֶּאֶשֶׁר קִים
עֲלֵיהֶם מִרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכֹאֲשֶׁר
קִיְמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זֶרְעָם דְּבָרֵי הַצְּמוּת וְנִעְקָתָם:
וּמֵאֲמֵר אֶסְתֵּר קָיָם דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב
בַּסֵּפֶר: (פ)

על כן על כל דברי האגרת הזאת. נקבעו הימים האלה ולכך נכתבה לדעת דורות הבאים:
הנלוים עליהם. גרים העתידיים להתגזר:

נזכרים. בקריאת המגלה:

את כל תקף. תקפו של נס, של אחשורוש ושל המן ושל מרדכי ושל אסתר:

ומאמר אסתר קים וגו'. אסתר בקשה מאת חכמי הדור לקבועה ולכתב ספר זה עם שאר הסתובבים. וזהו
"ונכתב בספר":

פרק י

וַיִּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁרֵשׁ [אַחַשְׁוֵרוּשׁ ו] מֶסַע עַל־הָאָרֶץ
וְאֵי הָיָה: וְכָל־מַעֲשֵׂה תְקֵפוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וּפְרָשָׁת
גְּדֻלַּת מַרְדֳּכָי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ הַלְוֵא־הֵם כְּתוּבִים
עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לַמַּלְכִי מְדִי וּפָרְס: כִּי ו

מַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֵה לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְגִדּוֹל
לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרֹב אֲתָיו דָּגֵשׁ טוֹב לַעֲמּוֹ וְדָבָר
שְׁלוֹם לְכָל־יִרְעָיו:

לְרֹב אֲתָיו. וְלֹא לְכָל אֲתָיו, מִלְּמַד שֶׁפָּרְשׁוּ מִמֶּנּוּ מִקְצַת סִנְהֶדְרִיו, לְפִי שֶׁנַּעֲשֶׂה קְרוֹב לַמַּלְכוּת וְהָיָה בְּטֵל מִתְּלִמּוּדוֹ:

משנה מגילה

פרק א

מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר. בשלשה עשר. בארבעה עשר. בחמשה עשר. לא פחות ולא יותר. כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון. קורין בחמשה עשר. כפרים ועיירות גדולות. קורין בארבעה עשר. אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

The Megillah is read on the eleventh (of Adar), the twelfth, the thirteenth, the fourteenth, and the fifteenth, [sometimes on one; sometimes, on the other, as explained below] — not earlier (than the eleventh) and not later (than the fifteenth). Cities surrounded by a wall from the days of Joshua the son of Nun read on the fifteenth, [it being written (Esther 9:19): "Therefore, the Jews of the outlying towns, who live in the un-walled cities, celebrate the fourteenth, etc." The unwalled cities, celebrating the fourteenth, the implication is that the walled cities celebrate the fifteenth. And "from the days of Joshua" is derived by identity: "per-azi" ("unwalled," here) - "perazi" (Deuteronomy 3:5): "aside from the unwalled cities." Just as there, (perazi) from the days of Joshua the son of Nun; here, too, from the days of Joshua the son of Nun. And they ordained that the cities surrounded by a wall from the days of Joshua, even if they are not surrounded by a wall today, read on the fifteenth, like Shushan, in order to accord honor to Eretz Yisrael, which was in ruins in the days of Mordecai and Esther, that they, too, read as the men of Shushan and be regarded as if they were walled cities, even though now they are in ruins, so that there be a remembrance of Eretz Yisrael in this miracle. And Joshua is mentioned because he was the first who began to war against Amalek, viz. (Exodus 17:14): "Write this (the erasing of Amalek) as a remembrance in a scroll, and place it in the ears of Joshua, etc.]" The villages and the large cities read on the fourteenth; but the vil-lages may advance it (the Megillah reading) to the "day of assembly" (yom haknissah). [That is, since the walled cities read on the fifteenth, and the unwalled, on the fourteenth, all are included. How, then, could the eleventh, the twelfth, and the thirteenth obtain? The answer: The vil-lages were permitted to advance their reading to the "day of assembly" — Monday or Thursday before the fourteenth — these (Mondays and Thursdays) being the days of assembly, when the villages assemble in the cities for judgment. For beth-din sit on Mondays and Thursdays by the ordinance of Ezra. Or it may be because the villages assemble in the cities on Mondays and Thursdays to hear the reading of the Torah. For the villagers are not so expert in the reading and need one of the men of

the city to read for them; and the sages did not make them exert themselves to come back on the fourteenth, so that they be free on Purim to supply the needs of the Purim feast for the men of the cities. And they found an allusion for this in the Megillah, viz. (Esther (9:31): "to fulfill these days of Purim in their times" (bizmaneiheh). If Mordecai and Esther instituted only the fourteenth and the fifteenth mentioned therein, we should have "zmanam" (connoting two times). Why "zmaneiheh"? (connoting four times)? We are hereby apprised that two more times were added, aside from those mentioned in the Megillah. And it was not necessary for Scripture to include the thirteenth as fit for reading, because the miracle, essentially, occurred on that day. For it was on that day that the Jews gathered together to avenge themselves of their enemies, both in Shushan and in the other provinces. Perforce, then, Scripture adds only the eleventh and the twelfth. And it is not to be suggested that the sixteenth and seventeenth after the fourteenth and fifteenth written in the Megillah are intended, it being written (Ibid. 27): "and (the fifteenth) not to be passed by."]

כיצד. חל להיות יום ארבעה עשר בשני. כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות בשלישי או ברביעי כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות בחמישי. כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות ערב שבת. כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות בשבת. כפרים ועיירות גדולות מקדימין וקורין ליום הכניסה. ומוקפות חומה למחר. חל להיות אחר השבת כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר:

How so? If the fourteenth falls on a Monday, the villages and the large cities read on that day, and the walled cities, the next day. If it falls on Tuesday or Wednesday, the villages advance it to the day of assembly, the large cities read it on the fourteenth, and the walled cities, the next day. If it falls on Thursday, the villages and the large cities read on that day, and the walled cities, the next day. If it falls on Sabbath eve, the villages advance it to the day of assembly, and the large cities and the walled cities read it on that day. [For there is no Megillah reading on the Sabbath, a decree lest he take the Megillah in his hand and carry it four cubits in the public domain. And if it were delayed until Sunday, that would make it the sixteenth, whereas Scripture states: "and (the fifteenth) not to be passed by." And even though those in the walled cities read it on the fourteenth when the fifteenth falls out on a Sabbath, still, they read "Vayavo Amalek" only on Shabbath, which is the fifteenth, they read "Pakadeti" as the haftarah, and they review the halachoth of Purim that entire Shabbath. As to the Purim feast — some say they have it on the fourteenth, when they read the Megillah; and others, that they delay it until after Shabbath. And so it would appear from the Yerushalmi — that a Purim feast which falls on Shabbath is delayed and not advanced. But all agree that it is not made on Shabbath.] If it falls on Sunday, the villages advance it to the day of assembly, [which is the eleventh], the large cities read it on that day, and the walled cities, on the next day. [The sages allowed the villages to advance it to the day of assembly only when Israel are on their land and messengers of beth-din go out to inform them when beth-din sanctified the New Moon and when Pesach falls. But nowadays, when the people count thirty days from the Megillah reading until Pesach — if the villagers advanced their reading, they would observe Pesach thirty days after the reading and would be eating chametz the last days of Pesach, for which reason it is read only in its time.]

איזו היא עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים. פחות מכאן הרי זה כפר. באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין. אבל זמן עצי כהנים. ותשעה באב. חגיגה. והקהל. מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין. מותרין בהספד ובתעניות ומתנות לאביונים. אמר רבי יהודה אימתי מקום שנכנסין בשני ובחמישי. אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי. אין קורין אותה אלא בזמנה:

Which is a large city? Wherever there are "ten idlers" [in the house of prayer, who are idle from work, being supported by the congregation in order always to be found there at the time of prayer.] If there are fewer than that, it is a village. With these [i.e., with the time of the Megillah reading], they said that it is to be advanced, but not delayed [if it falls on a Sabbath]; but with the times of the wood (offerings) of the Cohanim and the people, [where certain families bring wood to the Temple for the (altar) wood pile on fixed days, every year (see Ta'anith 4:5), and they sacrifice a "wood-offering," gift burnt-offerings — if it (their appointed day) falls on a Sabbath, it is delayed to Sunday], and the ninth of Av [(the same applies to all fasts which fall on a Sabbath)], and chagigah (the festival offering) [If yom tov falls on a Sabbath, the festival peace-offerings are pushed off to the next day, for they can be made up all seven days], and hakhel [viz. (Deuteronomy 31:12): "Assemble (hakhel) the people, etc.", where the king would read in the book of Deuteronomy, and all the people were obligated to bring their little children, viz. (Ibid.); "the men, the women, and the little children," which is impossible on Shabbath], (if they fall on a Sabbath,) they are delayed but not advanced, [the time of their obligation not yet having arrived. (As to the ninth of Av, "Calamity is not advanced")]. Even though they said (in respect to the time of the Megillah reading): "It is advanced, but not delayed," it is permitted (on a day that it is advanced) to eulogize, and to fast, and to fulfill the (Purim) obligation of matanoth la'evyonim (giving gifts to the poor). R. Yehudah said: When is this so (that the villages may advance the reading to the day of assembly)? Where they assemble (in the large cities) on Mondays and Thursdays. But where they assemble neither on Mondays nor on Thursdays, they may read it only in its time.

קראו את המגילה באדר הראשון. ונתעברה השנה. קורין אותה באדר שני. אין בין אדר הראשון. לאדר השני. אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים:

If they read the Megillah on the first Adar, and they intercalated the year, they read it on the second Adar. There is no difference between the first Adar and the second Adar but the reading of the Megillah and matanoth la'evyonim alone. [This is what is meant: There is no difference between the fourteenth and fifteenth of the first Adar and the fourteenth and fifteenth of the second Adar but the reading of the Megillah and matanoth la'evyonim, (which obtain on the second and not on the first). But in respect to eulogy and fasting, they are alike (i.e., they are forbidden on both.)]